

Dějiny ošetřovatelství/Středověk

Rozpad Římské říše reprezentoval rozklad otrokářského společenského řádu a postupný nástup feudalismu. Společenský život zrcadlil hluboké rozdíly mezi společenskými vrstvami. Novým a mocným prvkem ve společnosti se stává **církev**. Ideologie **křesťanství** se stala zdrojem upevňování moci pánů a nástrojem udržení poslušnosti nevolníků i jejich bídy – jak ekonomické, tak i sociální a kulturní. To podmiňovalo zdravotní stav nižších společenských skupin obyvatelstva.

Léčení a péče o nemocné se staly nástrojem církve. Ta položila základy **klášterní medicíny** spojené s péčí o základní potřeby nemocných, postižených, chudých a trpících lidí. Klášterní medicína uplatňovala jak léčbu medikamentózní a chirurgickou, tak léčbu pomocí správné životosprávy včetně stravy. Rozvoj řádů a kongregací s charitativním a ošetřovatelským zaměřením byl ovlivněn především rozhodnutím papeže Řehoře Velikého v 9. stol., který v roce 817 uložil klášterům péči o chudé, postižené a nemocné.

Války měly vždy velký vliv na rozvoj ošetřovatelství. Velké množství raněných vojáků, hromadné infekce v důsledku velmi špatných hygienických podmínek lazaretů a nedostatečných znalostí zdravotnického personálu vyvolávaly zvýšenou potřebu lékařské a ošetřovatelské péče. Tak například dříve byly kontaminované rány většinou smrtelné. Vedle velkého množství padlých a poraněných, byly příčinou porážky mnoha armád **epidemie - mor a další infekce**, které propukaly při nedodržování hygienických pravidel. Často bylo více vojáků zabito nemocí než nepřitelem.

Křížácké výpravy vedené v letech 1095 – 1121 západními Evropany proti muslimům byly z ošetřovatelského hlediska velmi významné. Vedly k vytvoření dobře organizovaných vojenských ošetřovatelských řádů, které měly pečovat o křížáky. Mezi nejznámější vojenské ošetřovatelské řády patřili **maltézští rytíři** a rytíři sv. Lazara. Tyto řády vybudovaly mnoho lazaretů, v nichž byli ošetřováni nejen vojáci, ale i poutníci, kteří onemocněli na cestě do Svaté země. Mnoho ošetřovatelských tradic má původ ve **vojenském ošetřovatelství**, které se datuje od dob svatých válek. Patří sem přísná morálka, vizity s lékaři a způsob uspořádání ošetrovacích jednotek s velkými pokoji pro lehčí pacienty, postranními pokoji pro vážnější pacienty a boxy pro pacienty v kritickém stavu.

Rytina ze sedmnáctého století znázorňující morovou epidemii

Ošetřovatelství během středověku popisují tyto články:

- Historické osobnosti v ošetřovatelství z doby středověku
- Péče o nemocné v době středověkých epidemií
- Řádové ošetřovatelství

Odkazy

Související články

- Dějiny ošetřovatelství
- Dějiny ošetřovatelství/Pravěk
- Dějiny ošetřovatelství/Starověk
- Dějiny ošetřovatelství/Novověk
- Dějiny ošetřovatelství/19. století

Externí odkazy

- Historie ošetřovatelství (<http://mefanet.lfp.cuni.cz/clanky.php?aid=17>)